

Mở lối tín dụng cho nông nghiệp xanh và số hóa

06:58 26/04/2026

Nông nghiệp Việt Nam đang bước vào giai đoạn chuyển đổi mạnh mẽ theo hướng xanh hóa và số hóa nhằm đáp ứng yêu cầu hội nhập, nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững. Tuy nhiên, để quá trình này diễn ra nhanh và hiệu quả, vấn đề then chốt vẫn là nguồn vốn. Dù tín dụng dành cho khu vực nông nghiệp, nông thôn hiện chiếm tỷ trọng lớn trong nền kinh tế, khả năng tiếp cận vốn của doanh nghiệp và người dân vẫn còn nhiều rào cản.

Số liệu đến đầu năm 2026 cho thấy dư nợ tín dụng dành cho lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn đạt khoảng 4,2 triệu tỷ đồng, tương đương hơn 22% tổng dư nợ toàn nền kinh tế. Trong khi đó, tín dụng xanh đến cuối năm 2025 đạt gần 780.000 tỷ đồng. Những con số này phản ánh sự quan tâm ngày càng lớn đối với khu vực nông nghiệp và phát triển bền vững, song khoảng cách từ chính sách đến thực tiễn vẫn còn đáng kể.

Tại hội thảo “Hoàn thiện chính sách tín dụng cho nông nghiệp số, nông nghiệp xanh”, nhiều ý kiến cho rằng nếu không tháo gỡ những điểm nghẽn về cơ chế cho vay, tài sản bảo đảm và quản trị rủi ro, dòng vốn sẽ khó chảy mạnh vào khu vực sản xuất nông nghiệp hiện đại.

Dòng vốn tín dụng được kỳ vọng tạo động lực cho nông nghiệp xanh và chuyển đổi số nông thôn

Chuyển tư duy cho vay để vốn đến đúng nơi cần thiết

Theo các chuyên gia, chuyển đổi từ nông nghiệp truyền thống sang nông nghiệp xanh và số không đơn thuần là đầu tư máy móc hay ứng dụng công nghệ, mà là thay đổi toàn diện phương thức sản xuất, quản lý và kết nối thị trường. Quá trình này đòi hỏi nguồn vốn lớn, dài hạn và linh hoạt hơn so với mô hình sản xuất cũ.

Tuy nhiên, trở ngại lớn nhất hiện nay là cách tiếp cận tín dụng vẫn dựa nhiều vào tài sản thế chấp, chủ yếu là bất động sản. Trong khi đó, phần lớn doanh nghiệp nông nghiệp có quy mô vừa và nhỏ, quỹ đất sản xuất thuê theo hình thức trả tiền hằng năm, khiến khả năng đáp ứng điều kiện vay vốn gặp nhiều khó khăn.

Đại diện doanh nghiệp cho biết không ít dự án nông nghiệp quy mô hàng trăm tỷ đồng, có kế hoạch sản xuất bài bản, ứng dụng công nghệ cao nhưng vẫn khó tiếp cận tín dụng vì thiếu tài sản bảo đảm theo cách hiểu truyền thống. Đây là nghịch lý khi những mô hình có tiềm năng tăng trưởng lại gặp trở ngại lớn nhất về vốn.

Từ thực tế đó, nhiều ý kiến đề xuất cần chuyển mạnh từ tư duy “cho vay dựa trên tài sản thế chấp” sang “cho vay dựa trên dòng tiền và hiệu quả phương án sản xuất”. Với các doanh nghiệp có chuỗi liên kết ổn định, hợp đồng đầu ra rõ ràng, hệ thống truy xuất nguồn gốc minh bạch và quản trị tốt, đây hoàn toàn có thể trở thành cơ sở để tổ chức tín dụng đánh giá năng lực trả nợ.

Nếu thay đổi cách thẩm định, vốn tín dụng sẽ đến gần hơn với những mô hình sản xuất hiệu quả, từ đó thúc đẩy quá trình hình thành nền nông nghiệp quy mô lớn, ứng dụng công nghệ cao và thân thiện môi trường. Đồng thời, đây cũng là cách để giảm phụ thuộc vào tài sản cố định, phù hợp hơn với đặc thù sản xuất nông nghiệp hiện đại.

Xây dựng hệ sinh thái để dòng vốn chảy bền vững

Bên cạnh cải cách cơ chế cho vay, các chuyên gia cho rằng tín dụng cho nông nghiệp xanh và số không thể chỉ là nhiệm vụ riêng của ngân hàng. Để dòng vốn phát huy hiệu quả, cần hình thành hệ sinh thái đồng bộ với sự tham gia của Nhà nước, doanh nghiệp, tổ chức tín dụng, bảo hiểm và người nông dân.

Đại diện Agribank cho biết ngân hàng đang triển khai các gói tín dụng ưu đãi quy mô lớn, trong đó có chương trình 50.000 tỷ đồng và Đề án 1 triệu héc-ta lúa chất lượng cao tại Đồng bằng sông Cửu Long. Hiện Agribank tiếp tục giữ thị phần lớn nhất về tín dụng Tam nông với dư nợ khoảng 1,26 triệu tỷ đồng.

Tuy nhiên, mục tiêu không chỉ dừng ở việc người dân vay được vốn, mà quan trọng hơn là sử dụng vốn hiệu quả, tạo sinh kế bền vững và nâng cao thu nhập. Điều này đòi hỏi người vay phải được hỗ trợ kiến thức quản trị, tiếp cận thị trường và ứng dụng công nghệ trong sản xuất.

Một yếu tố quan trọng khác là bảo hiểm nông nghiệp. Do lĩnh vực nông nghiệp chịu tác động trực tiếp từ thời tiết cực đoan, dịch bệnh và biến động thị trường, cả người vay lẫn ngân hàng đều có tâm lý thận trọng. Nếu không có công cụ chia sẻ rủi ro, tín dụng khó có thể mở rộng mạnh mẽ.

Theo đại diện Công ty Bảo hiểm Agribank, khi khoản vay được bảo hiểm, ngân hàng sẽ có cơ sở để tự tin giải ngân hơn, kể cả với khách hàng thiếu tài sản bảo đảm truyền thống. Bảo hiểm khi đó trở thành “lá chắn” giúp bảo vệ người sản xuất và tạo niềm tin cho tổ chức cho vay.

Dù vậy, việc phát triển bảo hiểm nông nghiệp hiện vẫn gặp không ít khó khăn do khung pháp lý chưa đồng bộ và thiếu dữ liệu quốc gia về thời tiết, dịch bệnh, lịch sử tổn thất. Khi thiếu dữ liệu, doanh nghiệp bảo hiểm khó xây dựng sản phẩm phù hợp, còn chi phí bảo hiểm có thể tăng cao.

Các ý kiến tại hội thảo thống nhất rằng để khơi thông dòng vốn cho nông nghiệp xanh và số, cần giải pháp tổng thể. Nhà nước cần hoàn thiện thể chế, xây dựng danh mục phân loại xanh rõ ràng và thúc đẩy dữ liệu dùng chung. Ngân hàng cần đổi mới cách thẩm định, dựa nhiều hơn vào dòng tiền và hiệu quả sản xuất. Doanh nghiệp phải minh bạch hoạt động, còn bảo hiểm trở thành

công cụ quản trị rủi ro hữu hiệu.

Khi các mắt xích này được kết nối đồng bộ, tín dụng sẽ không chỉ là nguồn tiền hỗ trợ sản xuất, mà còn trở thành động lực thúc đẩy nông nghiệp Việt Nam chuyển mình theo hướng hiện đại, xanh và bền vững.

Nam Sơn